

הגדה של פסח לילדים

Haggadah di Pesach per bambini

ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לשירותים רוחניים בתפוצות
World Zionist Organization
The Department for Religious Affairs in the Diaspora

תודה מיוחדת לרחל סיאני ומשפחתה על הסיוע בתרגום לאיטלקית.

Kids Pessach Haggada

World Zionist Organization
The department for Jewish Services in the Diaspora

Design: Studio **3A4i**
Illustrations: Odelia Yegudive

© All rights reserved.

הגדה של פסח לילדים
ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לשירותים רוחניים בתפוצות

עיצוב ההגדה: סטודיו **3A4i**
איורים: אודליה יגודיב

כל הזכויות שמורות ©

**מוזגים כוס ראשון לו ולכל המסובים ומקדשים.
נוהגים לומר לפני הקידוש:**

קִדְּשׁ

הריני מוכן ומזומן לקיים מצות קידוש ומצות כוס ראשון מארבע
כוסות. לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם
כל ישראל. יהי נועם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו.

KADDESH

**I commensali versano il primo bicchiere di vino.
Alcuni usano dire prima del Kiddush:**

Eccomi pronto ad osservare il precetto del Kiddush e quello del primo
dei quattro bicchieri...

Di giorno feriale si inizia da qui:

Benedetto Tu, o Signore, Dio nostro, Re del mondo che ci hai scelto tra tutti i popoli e ci hai elevato su tutte le nazioni, e ci hai santificato con i Tuoi precetti e ci hai dato, Signore nostro Dio, con amore (Sabati per riposare) ricorrenze per gioire e feste e momenti per essere lieti. Il giorno (del sabato e il giorno) della festa delle mazzot, tempo della nostra libertà, (con amore) nominata santa in ricordo dell'uscita dall'Egitto; poiché hai scelto noi e ci hai santificato tra tutti i popoli e ci hai dato come retaggio (i sabati e) le sante ricorrenze (con amore e gradimento), con gioia e con letizia. Benedetto Tu, o Signore, che santifichi (il sabato) Israele e le ricorrenze.

Benedetto Tu, o Signore, Dio nostro, Re del mondo che ci hai tenuto in vita, ci hai mantenuto e ci hai fatto giungere fino a questo tempo.

Si beve la maggior parte del primo bicchiere di vino, stando appoggiati sul lato sinistro.

בחול מתחילים כאן:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בחר בנו
מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצותיו. ותתן לנו יי
אלהינו באהבה (משבת: שבתות למנוחה ומועדים לשמחה תגים
וזמנים לששון את יום (משבת: השבת הנה ואת יום) חג המצות הנה
זמן חרותנו (משבת: באהבה) מקרא קדש זכר ליציאת מצרים. כי
בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים (משבת: שבת) ומועדי
קדשך (משבת: באהבה וברצון) בשמחה ובששון הנחלתנו. ברוך
אתה יי מקדש (משבת: השבת) ישראל והזמנים:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו
לאמן הזה:

מסבים לצד שמאל ושותים כוס ראשון

ורחץ

נוטלים ידיים ללא ברכה

URCHATZ

Si lavano le mani senza recitare alcuna benedizione.

כרפס

טובלים את הכרפס במי מלח ומברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה:

KARPAS

Si intinge un pezzo di sedano nell'aceto o nell'acqua salata e si recita la benedizione sulle verdure.

Benedetto Tu, o Signore, Dio nostro, Re del mondo,
creatore del frutto della terra.

יחץ

חוצים את המצה האמצעית לשני חלקים לא שווים, את החלק הקטן מחזירים לבין שתי המצות השלמות ואת החלק הגדול עוטפים ושומרים לאפיקומן...

IACHATZ

Si spezza l'azzima di mezzo in due parti non uguali. Si ripone il pezzo più piccolo tra le due altre azzime intere, e si tiene nascosto il pezzo più grande che sarà poi usato come afikomen

מגיד

זהו החלק המרכזי של ההגדה בו מספרים לכל המסובים ובעיקר לילדים על יציאת מצרים כדי להעביר את הסיפור מדור לדור וצריך לפרש את ההגדה בשפה שכל המסובים מבינים

MAGGHID

Questa e' la parte centrale della Hagada. Qui si racconta a tutti i partecipanti e soprattutto ai bambini l'uscita dall'Egitto, allo scopo di tramandare il racconto di generazione in generazione, e si deve spiegare la Haggadah in modo comprensibile a tutti i partecipanti.

מצא את ההבדלים!

Trova le differenze!

מצא 5 הבדלים בכל אחד מהציורים ✨

Trova cinque differenze in ognuno dei disegni.

הָא לַחֲמָא

HA LACHMÀ ANÌÀ

Questo è il pane dell'afflizione che i nostri padri mangiarono in terra d'Egitto: chiunque abbia fame venga e mangi; chiunque abbia bisogno venga e celebri Pesach.

Quest'anno siamo qui, l'anno prossimo saremo in terra d'Israele; quest'anno siamo qui schiavi, l'anno prossimo saremo in terra di Israele, uomini liberi.

Si riempie il secondo bicchiere di vino.

עֲנִיָּא דִּי אָכְלוּ אֲבֹהֵתָנָא
בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם. כָּל
דְּכָפִין יִיתִי וְיִכֹּל. כָּל דְּצָרִיד
יִיתִי וְיִפְסֹח. הַשְׁתָּא הָכָא.
לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא
דִּישְׂרָאֵל. הַשְׁתָּא עַבְדִּי.
לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חוֹרִין:

מוזגים כוס שני

יש הנוהגים לתת לקטן המסובים לשאול את שאלת 'מה נשתנה?'

מָה נִשְׁתַּנָּה
הַלֵּילָה הָאָה מְכָל הַלֵּילוֹת:
שְׂבֹכֵל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין
חֵמֶץ וּמִצָּה. הַלֵּילָה הָאָה
כָּל מִצָּה: שְׂבֹכֵל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יֶרֶקוֹת. הַלֵּילָה הָאָה
מָרוֹר: שְׂבֹכֵל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מְטַבִּילִין אֶפְלוּ פֶּעַם אַחַת. הַלֵּילָה
הָאָה שְׁתֵּי פֶּעַמִּים: שְׂבֹכֵל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין
מְסַבִּין. הַלֵּילָה הָאָה כָּלָנוּ מְסַבִּין:

MA NISHTANÀ - Alcuni usano far recitare al bambino più piccolo tra i commensali le domande della "Ma nishtanà".

Qual'è la differenza tra questa sera e tutte le altre sere?
Perché tutte le altre sere noi mangiamo pane lievitato e non lievitato, mentre questa sera solo Mazzà?

Perché tutte le altre sere noi mangiamo ogni tipo di verdura, mentre questa sera solo erbe amare?

Perché tutte le altre sere noi non intingiamo (le verdure) neppure una volta, mentre questa sera due volte?

Perché tutte le altre sere noi mangiamo composti o appoggiati sul gomito e stasera solo appoggiati sul gomito?

עבדים
היינו לפרעה במצרים. ויוציאנו יי
אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע נטויה.
ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את
אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני
בנינו משעבדים היינו
לפרעה במצרים. ואפלו כלנו חכמים, כלנו נבונים, כלנו
זקנים, כלנו יודעים את התורה – מצוה עלינו לספר ביציאת
מצרים. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח:

AVADIM

Un tempo fummo schiavi del Faraone in Egitto e di là ci fece uscire l'Eterno, nostro Dio, con mano forte e braccio disteso. E se il Santo, benedetto Egli sia, non avesse fatto uscire i nostri padri dall'Egitto, ancora oggi noi, i nostri figli ed i figli dei nostri figli, saremmo sottomessi al Faraone in Egitto. Per questo, anche se fossimo tutti saggi, tutti intelligenti, tutti istruiti nella Torà, sarebbe comunque nostro dovere narrare l'uscita dall'Egitto; e chi più ne discute più merita lode.

LA TORÀ PARLA DI QUATTRO TIPI DI FIGLI: IL SAGGIO, IL CATTIVO,
IL SEMPLICE E COLUI CHE NON SA PORRE DOMANDE.

כְּנֵגֵד אַרְבַּעַה בָּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה:
אֶחָד חָכָם, וְאֶחָד רָשָׁע, וְאֶחָד
תָּם, וְאֶחָד שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְשַׁאֵל:

חָכָם
מָה הוּא אוֹמֵר: מָה הָעֲדוּת וְהַחֲקִים וְהַמִּשְׁפָּטִים
אֲשֶׁר צִוָּה יי אֱלֹהֵינוּ אֵתְכֶם? וְאִי אֵתָּה אָמַר לוֹ
כְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח, אֵין מִפְּטִירִין אַחֵר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן:

Il saggio cosa dice? Quali sono i precetti, gli statuti e le leggi che vi ha comandato il Signore nostro Dio? Tu gli spiegherai in risposta le regole di Pesach fino alla proibizione qualsiasi cosa dopo il termine del pasto con l'Aficomem termine del pasto il sacrificio pasquale.

רָשָׁע
מָה הוּא אוֹמֵר: מָה הָעֲבֻדָּה הַזֹּאת לָכֶם? לָכֶם
– וְלֹא לוֹ. וְלִפִּי שְׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכָּלָל כְּפָר
בְּעֶקֶר, וְאִי אֵתָּה הַקָּהָה אֶת שְׁנָיו וְאָמַר לוֹ, בְּעֵבֹר זֶה עָשָׂה יי
לִי בְּצִאתִי מִמִּצְרַיִם. לִי – וְלֹא לוֹ. אֵלֹו הִיָּה שֵׁם לֹא הִיָּה נִגָּאֵל:

Il cattivo cosa dice? Cosa è questa vostra cerimonia? Vostra, non sua. Come se si mettesse fuori dalla comunità degli altri ebrei. Tu gli risponderai provocatoriamente dicendogli: tutto ciò è per quanto il Signore fece per me quando uscii dall'Egitto. Dirai per me, non per lui, perché se fosse stato lì non sarebbe stato liberato

תָּם
מָה הוּא אוֹמֵר: מָה זֹאת? וְאִמְרַת אֱלֹו, בְּחֹזֶק יָד
הוֹצִיאָנוּ יי מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

Il semplice cosa dice? Domanda: che succede? Gli risponderai: con la sua potenza ci fece uscire il Signore dall'Egitto, dal luogo della schiavitù.

וְשְׂאִינוּ
יֹדֵעַ לְשַׁאֵל אֶת פֶּתַח לוֹ. שְׁנֹאמַר: וְהַגִּדְתָּ
לִבְנֵךְ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעֵבֹר זֶה עָשָׂה יי לִי
בְּצִאתִי מִמִּצְרַיִם:

E con colui che non sa porre le domande, apri tu il discorso, come è comandato nella Torà: ne parlerai a tuo figlio in quel giorno dicendogli: questo è per ciò che il Signore fece per me quando uscii dall'Egitto.

מכסים את המצות ומגביהים את הכוס וכל המסובים שרים יחד:

והיא!
שְׁעִמְדָה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ. שְׁלֹא אֶחָד בְּלִבָּד עֹמֵד
עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ אֶלָּא שְׁבָכֵל דּוֹר וְדוֹר עוֹמְדִים
עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם:

Si coprono le azzime e si alza il bicchiere, e tutti i commensali cantano insieme:

È quella promessa che ha sostenuto i nostri padri e noi stessi; perché non è che uno solo si levò contro di noi per sterminarci ma anzi, in ogni generazione c'è qualcuno che vuole distruggerci

מטיפים יין מן הכוס שלוש פעמים ואומרים בקול רם:

דָם וָאֵשׁ וְתִמְרוֹת עֶשֶׂן:

Si versano per tre volte delle gocce di vino dal bicchiere e si dice ad alta voce:

SANGUE E FUOCO E COLONNE DI FUMO

מטיפים יין מן הכוס על כל מכה ואומרים בקול רם:

אֵלוּ עֶשֶׂר מַכּוֹת שֶׁהָבִיא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים
בְּמִצְרַיִם. וְאֵלוּ הֵן:

דָם. צְפִירָדָּע. כְּנִיס. עָרֹב.
דָּבָר. שְׁחִין. בָּרָד. אֲרֶבֶה.
חֲשָׁד. מַכַּת בְּכוֹרוֹת:

Si versa dal bicchiere di vino una goccia per ogni piaga, e si dice ad alta voce:

Queste sono le dieci piaghe che il Santo, benedetto Egli sia, inflisse agli egiziani in Egitto e cioè: sangue, rane, pidocchi, bestie feroci, mortalità, ulcere, grandine, cavallette, oscurità, morte dei primogeniti.

כִּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ

- ✓ אֱלֹהֵי הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים וְלֹא עָשָׂה בְּאַלְהֵיהֶם. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי עָשָׂה בְּאַלְהֵיהֶם וְלֹא הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מִמּוֹנָם. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי נָתַן לָנוּ אֶת מִמּוֹנָם וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרָבָה. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרָבָה וְלֹא שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ וְלֹא סִפֵּק צָרָכָנוּ בַּמִּדְבָּר
אַרְבָּעִים שָׁנָה. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי סִפֵּק צָרָכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה
וְלֹא הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמָּן וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא קָרַבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי קָרַבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינַי וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. דִּינוּ:
- ✓ אֱלֹהֵי הִכְנִיסָנוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלֹא בָּנָה לָנוּ אֶת
בֵּית הַבְּחִירָה. דִּינוּ:

Quante benevolenze il Signore ci ha concesso!

Se ci avesse fatto uscire dall'Egitto, ma non avesse fatto giustizia degli egiziani:

ci sarebbe bastato!

Se avesse fatto giustizia degli egiziani, ma non dei loro dei:

ci sarebbe bastato!

Se avesse fatto giustizia dei loro dei, ma non avesse ucciso i loro primogeniti:

ci sarebbe bastato!

Se avesse ucciso i loro primogeniti, ma non ci avesse dato le loro ricchezze:

ci sarebbe bastato!

Se ci avesse dato le loro ricchezze, ma non avesse diviso per noi il mar Rosso:

ci sarebbe bastato!

Se avesse diviso per noi il mar Rosso, ma non ce lo avesse fatto attraversare all'asciutto:

ci sarebbe bastato!

Se ce lo avesse fatto attraversare all'asciutto, ma non vi avesse affondato i nostri persecutori:

ci sarebbe bastato!

Se vi avesse affondato i nostri persecutori, ma non avesse provveduto ai nostri bisogni nel deserto per quarant'anni:

ci sarebbe bastato!

Se avesse provveduto ai nostri bisogni nel deserto per quarant'anni, ma non ci avesse alimentato con la manna:

ci sarebbe bastato!

Se ci avesse alimentato con la manna, ma non ci avesse dato lo Shabbat:

ci sarebbe bastato!

Se ci avesse dato lo Shabbat, ma non ci avesse avvicinato al monte Sinai:

ci sarebbe bastato!

Se ci avesse avvicinato al monte Sinai, ma non ci avesse dato la Torà:

ci sarebbe bastato!

Se ci avesse dato la Torà, ma non ci avesse fatto entrare in Erez Israel:

ci sarebbe bastato!

Se ci avesse fatto entrare in Erez Israel, ma non ci avesse costruito il Tempio:

ci sarebbe bastato!

E' obbligatorio dire a Pesach le tre cose più importanti della festa.
Rabban Gamliel soleva dire: chi, di Pesach, non pronuncia queste tre parole, non ha
adempiuto alla mizvà di ricordare l'uscita dall'Egitto; esse sono:

Sacrificio pasquale, pane azzimo ed erba amara

חובה לומר בפסח את שלושת העיקרים של החג:

**רֶבֶן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר: כָּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלוֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ
בַּפֶּסַח לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבָתוֹ. וְאֵלּוּ הֵן:**

פֶּסַח מַצָּה וּמָרֹר

Il capretto sacrificato a Pesach, che i nostri padri mangiavano all'epoca in cui esisteva il Tempio di Jerushalaim, perché lo mangiavano? Perché il Santo, benedetto Egli sia, passò oltre le case dei nostri padri in Egitto come è detto nella Torà: Direte: questo è il sacrificio di Pesach al Signore che passò oltre le case dei figli di Israel quando colpì gli egiziani salvando le nostre case. Ed il popolo si inchinò e si prostrò

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזֶמַן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ
הָיָה קָזָם עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁפֶּסַח הַקֹּדֶשׁ
בְּרוּךְ הוּא עַל בְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. שֵׁנָאמַר:
וְאִמְרַתֶּם זָבַח פֶּסַח הוּא לִי אֲשֶׁר פֶּסַח עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת בְּתֵינוּ הִצִּיל וַיִּקַּד הָעָם
וַיִּשְׁתַּחֲוּ:

Si scopre, alzandola, la mazzà e si dice:

Questa mazzà che noi mangiamo, perché la mangiamo? Perché la pasta dei nostri padri non ebbe tempo di lievitare quando si rivelò loro il Re dei re, il Santo, benedetto egli sia, e li liberò d'improvviso. Come dice la Torà: e cossero la pasta che avevano portato dall'Egitto facendone pane azzimo perché la pasta non era lievitata in quanto erano stati cacciati dall'Egitto e non avevano potuto attendersi, tanto che non si erano fatti provviste

מגלים את המצות ואומרים:

מַצָּה זוֹ שָׂאֵנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם שֶׁלֹּא
הִסְפִּיק בְּצֶעֶק שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה
עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְנֹאמְרִים. שֵׁנָאמַר: וַיֹּאפֹּר אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֵגֶת
מִצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גֵרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לַהֲתַמְהֵמָה וְגַם
צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:

Si mostra, alzandolo, il maror, erba amara, e si dice:

Questa erba amara che noi mangiamo, perché la mangiamo? Perché gli egiziani resero amara la vita dei nostri padri in Egitto come è detto nella Torà: resero amara la loro vita con duro lavoro di calce e mattoni, e lavori nei campi; a tutti i lavori furono costretti con violenza

מרימים את המרור ואומרים:

מָרֹר זֶה שָׂאֵנוּ אוֹכְלִים עַל שׁוּם מָה. עַל שׁוּם
שֶׁמָּרְרוּ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם.
שֵׁנָאמַר: וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעִבְדָּה קָשָׁה בַּחֲמֹר
וּבִלְבָנִים וּבְכָל עֲבָדָה בְּשָׂדֶה אֶת כָּל עֲבָדְתָם אֲשֶׁר עֲבָדוּ בָהֶם בְּפֶרֶךְ:

מברכים על היין, מסבים לשמאל ושותים כוס שני

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן:

Si recita la benedizione sul vino e si beve il secondo bicchiere di vino appoggiandosi sul gomito sinistro.

Benedetto Tu o Signore Dio nostro e Re del mondo, creatore del frutto della vite.

רְחֻצָה

נוטלים ידיים עם ברכה

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ
עַל נְטִילַת יָדַיִם:

LAVAGGIO DELLE MANI - RACHTZA

Si lavano le mani e si recita la seguente benedizione:

Benedetto Tu, o Signore, Dio nostro, Re del mondo, che ci hai santificato con i Tuoi precetti e ci hai comandato di lavarci le mani

מוֹצִיא

מגביהים את שלוש המצות ומברכים "המוציא"

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ:

Motsi'

“Si alzano le tre azzime e si recita la seguente benedizione di “Ha-motzi

Benedetto Tu, o Signore, Dio nostro, Re del mondo, che fai uscire il pane dalla terra.

מִצָּה

אוחזים במצה העליונה והאמצעית ומברכים "על אכילת מצה" ומכוונים גם לאפיקומן

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ

עַל אֲכִילַת מִצָּה:

מסבים לשמאל ואוכלים כזית מהפרוסה העליונה והאמצעית

MATSA'

Si prendono l'azzima superiore e quella di mezzo, e si recita la seguente benedizione “al hachilat matza”, che si intende estesa anche all'Afikomen.

Benedetto Tu, o Signore, Dio nostro, Re del mondo, che ci hai santificato con i Tuoi precetti e ci hai comandato di mangiare la mazzà

Si prende un pezzo di ciascuna azzima, della superiore e di quella di mezzo, e si mangiano appoggiati sul gomito sinistro.

מרור

נוטלים כזית מרור וטובלים אותו בחרוסת ומברכים:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו
על אכילת מרור:

אוכלים ללא הסבה

MAROR

Si prende una quantita' di erba amara del volume di almeno un'oliva, si intinge nel haroset e si recita la seguente benedizione:

Benedetto Tu, o Signore, Dio nostro, Re del mondo, che ci hai santificato con i Tuoi precetti e ci hai comandato di mangiare l'erba amara
Se ne mangia senza appoggiarsi.

כורד

נוטלים כזית מהמצה התחתונה וכזית מרור ותוך הסבה לשמאל אומרים:

זָכֹר לַמִּקְדָּשׁ כְּהִלֵּל. כֵּן עָשָׂה הַלֵּל בְּזֶמַן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה
קָיָם, הָיָה כּוֹרֵד פֶּסַח מִצָּה וּמֶרֶר וְאוֹכֵל בִּיחָד לְקַיָּם מֶה
שֶׁנֶּאֱמַר: עַל מִצּוֹת וּמִרְוֵרִים יֹאכְלֶהוּ:

KORECH

Si prende dell'azzima inferiore del volume di almeno un'oliva con altrettanta erba amara, adagiati sul gomito sinistro, e si dice:

In memoria del Tempio di Gerusalemme. Come faceva Hillel il vecchio, che avvolgeva il sacrificio pasquale, la Mazza' e l'erba amara, e mangiava il tutto insieme per adempiere a quanto comanda la Torà: "lo mangeranno (il sacrificio di Pesach) con azzima ed erba amara".

שלחן עורד

SHULCHAN ORECH

Si mangia e si beve, e si lascia posto per mangiare l'afikomen

TSAFUN

Al termine della cena, si mangia una quantita' di almeno il volume di un'oliva di Afikomen.
Dopo di che, è proibito mangiare .

אוכלים ושותים
ומשאירים מקום לאפיקומן

צפון

בסוף הסעודה אוכלים כזית אפיקומן
ולאחר מכן, אין לאכול

מי יוצא דופן?

Chi e' l'eccezione?

דוד
Davide

פרעה
Faraone

אחשוורוש
Assuero

חרוסת
Charoset

כרפס
Karpas

תפוח-אדמה
Patate

טפש
stupido

רשע
cattivo

חכם
saggio

בת-פרעה
La figlia del Faraone

עמרם
Amram

יוכבד
Yocheved

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, הָאֵן אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּטוֹבוֹ, בְּחֵן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, הוּא נוֹתֵן לָחֵם לְכָל בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד. וּבְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֹר לָנוּ מִזֶּה לְעוֹלָם וָעֶד. בְּעָבוּר שָׁמָּה הַגָּדוֹל כִּי הוּא אֵל זֶן וּמַפְרִיֵּס לְכָל וּמִיֵּטִיב לְכָל וּמַכִּין מִזֶּה לְכָל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא וּכְאֹמָר, פּוֹתֵחַ אֶת יָדָךְ וּמַשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן. בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵן אֶת הַכֹּל:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיִבָּא וְיַגִּיעַ וְיִרְאֶה וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע וְיַפְקֹד וְיַזְכֵּר וְיַזְכֵּנוּ וְיַפְקֹדֵנוּ וְיַזְכְּרוּ אֲבוֹתֵינוּ וְאֶחָד מִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדְּךָ וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עִיר קְדֻשָּׁה וְאֶחָד מִכָּל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לְפִלִּיטָה, לְטוֹבָה, לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, בְּיוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה. זָכְרֵנוּ, יי אֱלֹהֵינוּ, בּוֹ לְטוֹבָה, וּפְקֻדָּנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים (טוֹבִים), וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה וּרְחֻמִּים חוֹס וְחֹנֵן וְרוֹחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֱלֹהֵי עֵינֵינוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ חֲנוּן וְרוֹחוֹם אַתָּה:

וּבִנְהַ יִשְׂרָאֵל עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, בְּרוּךְ אַתָּה יי, בּוֹנֵה בְּרַחֲמֵי יִשְׂרָאֵל, אָמֵן:

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִזְכֵּנוּ לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ וְלַחַיִּי הָעוֹלָם הַבָּא. מְגִדּוֹל יְשׁוּעוֹת מֶלֶךְ וְעֹשֶׂה חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ, לְדָוִד וּלְזָרְעוֹ עַד עוֹלָם: עֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאֶמְרוּ אָמֵן:

יִרְאוּ אֶת יי קְדוֹשׁ, כִּי אֵין מַחֲסוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעֲבֵי וְדָרְשֵׁי יי לֹא יַחֲסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לֵי כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד: פּוֹתֵחַ אֶת יָדָךְ וּמַשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן: בְּרוּךְ הַגָּבֵר אֲשֶׁר יְבַטֵּחַ בֵּי, וְהָיָה יי מְבַטָּח: נָעַר הָיִיתִי גַם זָקֵנְתִי וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ לָחֵם: יי עַז לְעָמוֹ יִתֵּן, יי בְּרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

BARECH

Benedetto sii Tu, Eterno, Dio nostro, Re del mondo, Colui che alimenta tutto l'universo: con la Sua bontà, con grazia, con pietà e con misericordia dà cibo ad ogni creatura, poiché la Sua pietà è infinita. Per la Sua grande bontà non ci mancò mai né mai ci mancherà alimento, per virtù del Suo Nome grande, poiché Egli alimenta, nutre e benefica tutti e procura il cibo per tutte le Sue creature che Egli creò. Benedetto sii Tu, o Eterno, che dai alimento a tutto il creato.

Dio nostro e Dio dei nostri padri, possa elevarsi fino a Te, venire, giungere, essere presente e gradito a Te, essere ascoltato, accolto e da Te rievocato il ricordo di noi, il ricordo dei nostri padri, il ricordo del Mashiah figlio di David tuo servo, il ricordo di Jerushalaim, Tua santa città, il ricordo di tutto il Tuo popolo, della famiglia di Israel, come segno di riscatto, di bene, di grazia, di pietà, di misericordia, di vita, di pace, in questo giorno di festa delle Mazzot. Ricordati di noi oggi, o Eterno, Dio nostro, per il bene; rivolgici a noi il Tuo pensiero in atto di benedizione; salvaci, oggi, per la vita. Con un atto di salute e di pietà, abbi compassione e misericordia di noi, mostraci benigno verso di noi; salvaci! I nostri occhi non sono rivolti che a Te, poiché Tu sei Dio pietoso ed amoroso.

Ricostruisci Jerushalaim, città santa, presto ai giorni nostri.

Il Misericordioso ci conceda un giorno che sia pienamente festivo.

Il Misericordioso ci conceda di assistere all'avvento del Mashiah ed alla vita del mondo futuro, Egli che è presidio di vittoria al Suo re ed è così generoso di benevolenza verso il Suo unto, verso David e la sua progenie, indefinitamente. Egli che fa regnare l'armonia nei cieli, ponga con la Sua misericordia la pace su di noi e sopra tutto Israel. Così sia Temete il Signore, o Suoi santi, poiché nulla può mancare a coloro che lo temono. I leoncelli possono talvolta soffrire la penuria e la fame, ma coloro che hanno desiderio del Signore non mancano di alcun bene". "Lodate il Signore che è buono, che eterna è la sua pietà". "Tu apri la Tua mano e soddisfi il desiderio di ogni vivente". "Benedetto sia l'uomo che ripone la sua fiducia nell'Eterno e per il quale l'Eterno è l'unica speranza". "Io sono stato giovane ed ora sono vecchio, ma non ho mai veduto il giusto abbandonato né la sua prole andare in cerca di pane". "L'Eterno dia al Suo popolo la forza; l'Eterno benedica il Suo popolo con la pace".

מברכים על היין ושותים בהסבה לשמאל

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

מוזגים לכוס של אליהו הנביא יין. פותחים את הדלת ואומרים:

שפך:
חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות
אשר בשמך לא קראו: כי אכל את יעקב ואת
נורו השמו: שפך עליהם זעמך וחרון אפך ישיגם:
תרדף באף ותשמידם מתחת שמי יי:

Si recita la benedizione sul vino e si beve, appoggiandosi sul gomito sinistro

Benedetto Tu Signore, nostro Dio, creatore del frutto della vite

Si versa il vino nel bicchiere del profeta Elia, si apre la porta e si recita:

Versa la tua collera contro le genti pagane che non ti riconoscono, sui regni che non invocano il tuo nome, perché hanno consumato Giacobbe ed hanno devastato la sua sede

מוזגים כוס רביעי ואומרים עליו את ההלל

הלל

לא לנו יי לא לנו כי לשמך תן כבוד על חסדך על
אמתך: למה לאמר הגוים איה נא אלהיהם: ואלהינו בשמים
כל אשר חפץ עשה: עצביהם כסף וזהב מעשה ידי אדם: פה
להם ולא ידברו עינים להם ולא יראו: אזנים להם ולא ישמעו
אף להם ולא ירחו: ידיהם ולא ימישון רגליהם ולא יהלכו
לא יתנו בגרונם: כמוהם יהיו עשיהם כל אשר בטיח בהם:
ישראל בטיח ביי עזרם ומגנם הוא: בית אהרן בטיחו ביי עזרם
ומגנם הוא: יראי יי בטיחו ביי עזרם ומגנם הוא:

בסוף ההלל מברכים ושותים את הכוס הרביעי

HALLEL - Si versa il quarto bicchiere di vino e si dice l'Hallel

Non a noi, o Eterno, non a noi, ma al Tuo Nome dà la gloria, per la Tua bontà e la Tua fedeltà. Perché mai le genti dovrebbero dire: dove è dunque il loro Dio? Il nostro Dio è in cielo e fa tutto ciò che Gli aggrada. Loro hanno idoli d'argento e d'oro, costruiti dalle mani dell'uomo: hanno bocca ma non parlano, occhi ma non vedono, orecchie ma non sentono, naso senza olfatto, mani senza tatto, piedi che non camminano e gola che non emette voce. Come loro divenga chi li fabbrica e tutti coloro che in essi confidano. Israel confida nell'Eterno, Egli è il loro aiuto e la loro difesa. La casa di Aron confida nell'Eterno, Egli è il loro aiuto e la loro difesa. Tementi dell'Eterno, confidate nell'Eterno, Egli è il loro aiuto e la loro difesa.

Alla fine dell'Hallel si recita la benedizione sul vino e si beve il quarto bicchiere, appoggiandosi sul gomito sinistro

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה ויאמרו לאמור אשירה לה

כי גאה גאה סוס וירוכבו רמה בימים עזי וזמרת יה יהיה לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו ה

סוף תחושות יכסימו יידו במצוללות כמו אבן ימינך ה נאדדי בכח ימינך ה תרעץ אויב וברב גאונך ...

[illegible]

אחד מי יודע.

אחד אני יודע. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

שנים מי יודע. שנים אני יודע. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

שלושה מי יודע. שלושה אני יודע. שלושה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

ארבע מי יודע. ארבע אני יודע. ארבע אמהות. שלושה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

חמשה מי יודע. חמשה אני יודע. חמשה חמשי תורה. ארבע אמהות. שלושה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

ששה מי יודע. ששה אני יודע. ששה סדרי משנה. חמשה חמשי תורה. ארבע אמהות. שלושה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

שבעה מי יודע. שבעה אני יודע. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה חמשי תורה. ארבע אמהות. שלושה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

שמונה מי יודע. שמונה אני יודע. שמונה ימי מילה. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה חמשי תורה. ארבע אמהות. שלושה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

תשעה מי יודע. תשעה אני יודע. תשעה ירחי לידה. שמונה ימי מילה. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה חמשי תורה. ארבע אמהות. שלושה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

עשרה מי יודע. עשרה אני יודע. עשרה דבריא. תשעה ירחי לידה. שמונה ימי מילה. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה חמשי תורה. ארבע אמהות. שלושה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

אחד עשר מי יודע. אחד עשר אני יודע. אחד עשר כוכביא. עשרה דבריא. תשעה ירחי לידה. שמונה ימי מילה. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה חמשי תורה. ארבע אמהות. שלושה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

שנים עשר מי יודע. שנים עשר אני יודע. שנים עשר שבטיא. אחד עשר כוכביא. עשרה דבריא. תשעה ירחי לידה. שמונה ימי מילה. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה חמשי תורה. ארבע אמהות. שלושה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

שלושה עשר מי יודע. שלושה עשר אני יודע. שלושה עשר מדאיא. שנים עשר שבטיא. אחד עשר כוכביא. עשרה דבריא. תשעה ירחי לידה. שמונה ימי מילה. שבעה ימי שבתא. ששה סדרי משנה. חמשה חמשי תורה. ארבע אמהות. שלושה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלהינו שבשמים ובארץ.

Uno chi sa? Uno io lo so. Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Due chi sa? Due io lo so. Due le tavole della Legge ,Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Tre chi sa? Tre io lo so. Tre i padri nostri sono, Abramo, Isacco e Yaakov, due le tavole della Legge,Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Quattro chi sa? Quattro io lo so. Quattro le madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachele e Leà, tre i padri nostri sono, Abramo, Isacco e Yaakov, due le tavole della Legge ,Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Cinque chi sa? Cinque io lo so. Cinque i libri della Torà, quattro le madri di Israel ,Sarà, Rivkà, Rachele e Leà, tre i padri nostri sono, Abramo, Isacco e Yaakov, due le tavole della Legge, Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Sei chi sa? Sette io lo so. Sei i libri della Mishnà, cinque i libri della Torà, quattro le madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachele e Leà, tre i padri nostri sono, Abramo, Isacco e Yaakov, due le tavole della Legge ,Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Sette chi sa? Sette io lo so. Sette i giorni con lo shabbat, sei i libri della Mishnà ,cinque i libri della Torà, quattro le madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachele e Leà, tre i padri nostri sono, Abramo, Isacco e Yaakov, due le tavole della Legge ,Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Otto chi sa? Otto io lo so. Otto i giorni della milà, sette i giorni con lo shabbat, sei i libri della Mishnà, cinque i libri della Torà, quattro le madri di Israel, Sarà, Rivkà ,Rachele e Leà, tre i padri nostri sono, Abramo, Isacco e Yaakov, due le tavole della Legge ,Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Nove chi sa?Nove io lo so. Nove i mesi della partoriente, otto i giorni della milà ,sette i giorni con lo shabbat, sei i libri della Mishnà, cinque i libri della Torà ,quattro le madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachele e Leà, tre i padri nostri sono Abramo, Isacco e Yaakov, due le tavole della Legge ,Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Dieci chi sa? Dieci io lo so. Dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente, otto i giorni della milà, sette i giorni con lo shabbat, sei i libri della Mishnà, cinque i libri della Torà, quattro le madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachele e Leà, tre i padri nostri sono, Abramo, Isacco e Yaakov, due le tavole della Legge ,Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Undici chi sa? Undici io lo so. Undici sono i costellazeone, dieci sono i comandamenti ,nove i mesi della partoriente, otto i giorni della milà, sette i giorni con lo shabbat ,sei i libri della Mishnà, cinque i libri della Torà, quattro le madri di Israel, Sarà ,Rivkà, Rachele e Leà, tre i padri nostri sono, Abramo, Isacco e Yaakov, due le tavole della Legge ,Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Dodici chi sa? Dodici io lo so. Dodici sono le tribù, undici sono i costellazeone, dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente, otto i giorni della milà, sette i giorni con lo shabbat, sei i libri della Mishnà, cinque i libri della Torà, quattro le madri nostre sono, Sarà, Rivkà, Rachele e Leà, tre i padri nostri sono, Abramo ,Isacco e Yaakov, due le tavole della Legge ,Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Tredici chi sa? Tredici io lo so. Tredici sono gli attributi, dodici sono le tribù, undici sono i costellazeone, dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente, otto i giorni della milà, sette i giorni con lo shabbat, sei i libri della Mishnà, cinque i libri della Torà, quattro le madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachele e Leà, tre i padri nostri sono, Abramo, Isacco e Yaakov, due le tavole della Legge ,Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è. Uno sempre sara' il nostro Dio che in cielo sara'

ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לשירותים רוחניים בתפוצות

World Zionist Organization
The Department for Religious Affairs in the Diaspora

המחלקה לשירותים רוחניים בתפוצות, בהסתדרות הציונית העולמית, מוהווה כתובת למאות רבנים המבקשים הדרכה ועצה. הוא אוזן קשבת למאות קהילות המבקשות סיוע ועזרה. ושם לו למטרה לטפח את הקשר לעם היהודי ואת הזיקה למדינת ישראל.

יעדי המחלקה לשירותים רוחניים בתפוצות:

יצירת קשר, טיפוח וחיזוק קהילות יהודיות קטנות ברחבי תבל

טיפוח הזיקה למורשת ישראל וחיזוק הקשר לעם היהודי ומדינת ישראל

הקמת בתי-מדרש וקיום השתלמויות לרבנים בתפוצות

הבשרה ושיגור רבנים מישראל לשליחות רוחנית בתפוצות

שיגור שליחי בן-עמי להדרכה רוחנית בקהילות יהודיות בתפוצות

הקמת בתי מדרש לנשים

עידוד וחיזוק מנהגות יהודית-קהילתית

הוצאה לאור של בטאונים ופרסומים תורניים

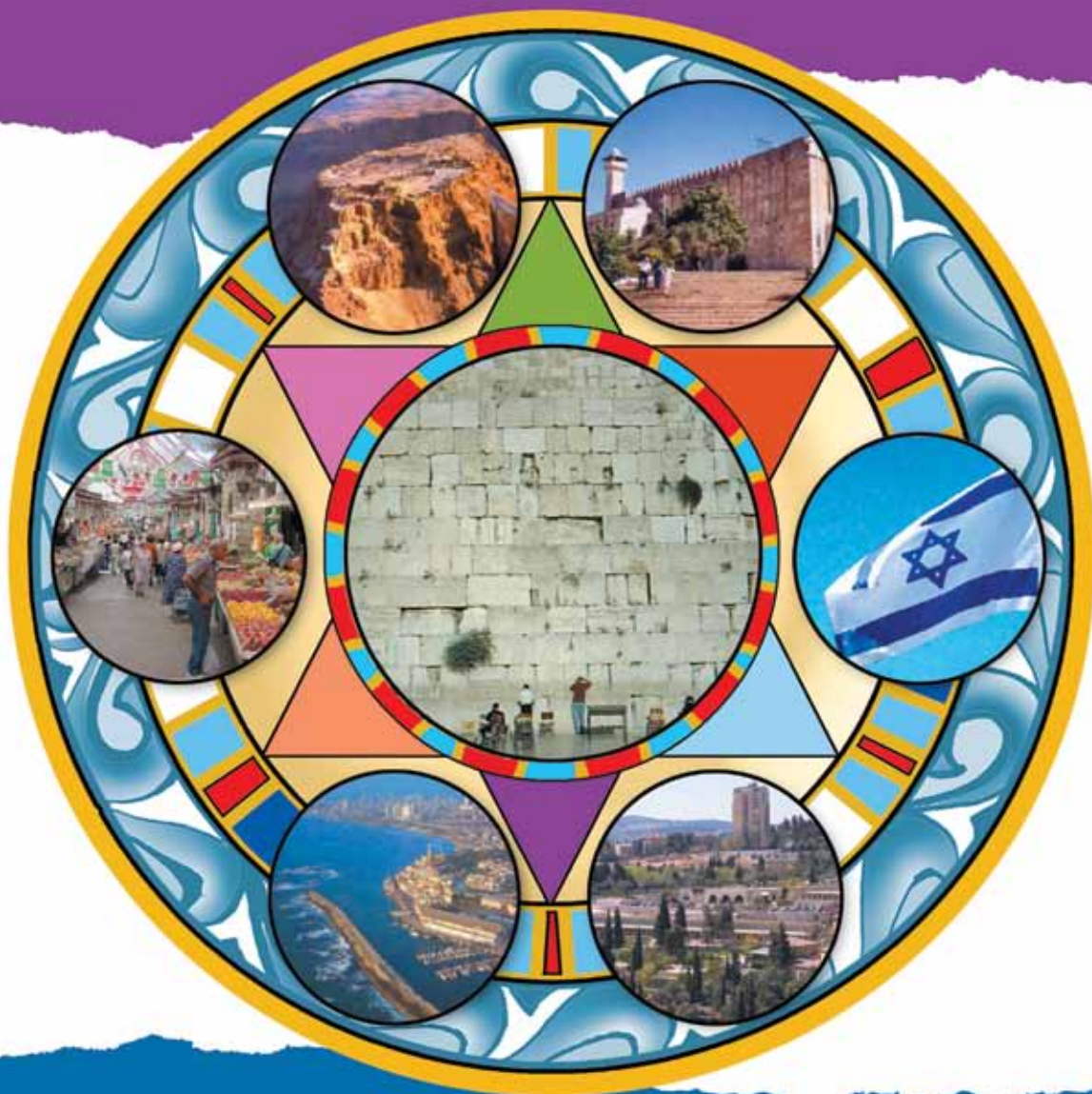
קיום העצרת העולמית השנתית למנהיגות אורתודוקסית

יצחק שטיגליץ
מנכ"ל

הרב יחיאל וסרמן
יו"ר המחלקה

רח' המלך ג'ורג' 48 ירושלים. ת.ד. 92
טל': 972-2-6202309 פקס: 972-2-6202552 מייל: ish@wzo.org.il

לִשְׁנָה הַבָּאָה
בִּירוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה!

L'anno prossimo a Gerusalemme ricostruita

איטלקית